

## ภาษีสุราไทยพิการ ตัวการยิ่งขึ้นยิ่งชด

สัปดาห์หน้า1 นสพ.ไทยรัฐ : วันศุกร์ ที่ 30 ตุลาคม 2552

**ประเทศไทยขึ้นภาษีสรามาแล้วหลายครั้งเหตุผลของการขึ้นภาษีทุกครั้งเพื่อลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์... แต่ผลลัพธ์กลับตรงข้าม**

รายงาน ศึกษาวิจัยเรื่อง "แอลกอฮอล์โรคภัยที่ไม่ธรรมดา แนวนโยบายภาษีสำหรับประเทศไทย" โดย ดร.พงษ์ศักดิ์ สุนทรกุล สถาบันบริหารธุรกิจ ศศินทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ดร.บัญชากร สงสัมพันธ์ กรมสรรพสามิต พบว่า...

ในช่วงที่ผ่านมาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั่วทั้งโลกลดลง 0.4%

**แต่การสถิติของคนไทยกลับสวนกระแสโลก...ชดดื่มเพิ่ม 3.2%**

การขึ้นภาษีทำให้เหล้าแพงขึ้น การดื่มจะลดลง...เป็นหลักการที่ใช้ได้ผลทั่วโลก

**แต่นำมาใช้ในบ้านเรากลับไร้ผล...เป็นเพราะอะไร?**

" สาเหตุมาจากระบบภาษีสุราของเรามีลักษณะพิกลพิการ เป็นภาษีโบราณที่ใช้กันมาตั้งแต่ยุครัฐผูกขาดการผลิตจำหน่ายสุรา ไม่สอดคล้องกับระบบการค้าเสรีในปัจจุบัน ที่ระบบภาษีต้องมีความโปร่งใส เป็นธรรม และเรียบง่าย บ้านเราตรงข้ามทั้งไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม ยังมีความลึกลับซับซ้อนในการคิดคำนวณภาษีอีกต่างหาก"



**ดร. พงษ์ศักดิ์** สรุปรายชื่อของภาษีการขึ้นภาษี ทำไมถึงลดการดื่มไม่ได้...และความลึกลับซับซ้อนไม่โปร่งใสของภาษีเห็นได้จาก สุราในกฎหมายไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท...สุราแช่ กับ สุรากลั่น

**การคิดอัตราภาษี สมควรที่จะมี 2 อัตรา...แต่กลับแบ่งย่อยสุรา 2 ประเภท แยกเป็น 11 ชนิด**

สุราแช่ แบ่งเพิ่มเป็น 4 ชนิด เบียร์, ไวน์, สุราแช่พื้นเมือง, สุราแช่อื่นๆ

สุรากลั่น แบ่งเพิ่มเป็น 7 ชนิด สุราขาว, สุราผสม, สุราปรุงพิเศษ, สุราพิเศษ (บรันดี), สุราพิเศษ (วิสกี้), สุราพิเศษ (อื่นๆ)

**แบ่งแล้ว สุราแต่ละชนิดคิดอัตราเก็บภาษีไม่เท่ากัน...ขึ้นภาษีแต่ละครั้งก็ไม่เท่ากัน**

ผลที่ตามมา ผู้ผลิตจะหันไปผลิตสุราชนิดที่เก็บภาษีต่ำแทนสุราที่เก็บภาษีสูง

การขึ้นภาษีไม่ได้ผลช่วยลดการดื่ม เพราะสุราชนิดหนึ่งแพง ก็ยังมีสุราราคาถูกอีกชนิดที่เมามิต่างกันให้ดื่มได้เหมือนเดิม

ความ ลึกลับซับซ้อน "ไม่ได้มีเพียงแค่นี้...สุราที่แบ่งแยกย่อยออกเป็น 11 ชนิด บางชนิดยังมีการแตกย่อยละเอียดตามเกรดของราคาเซอีก เช่น เบียร์แบ่งเป็น 3 เกรด...ต่ำ (Economy), กลาง (Standard), สูง (Premium)

แบ่งเพื่อประกาศราคาต้นทุนเพื่อนำมาใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษี...เบียร์ 3 เกรด กำหนดราคาต้นทุนโรงงานไม่เท่ากัน

เบียร์เกรดสูง ราคาโรงงานแพงกว่า เสียภาษีสูงกว่า...เบียร์เกรดต่ำกว่า ราคาโรงงานถูกกว่า เสียภาษีน้อยกว่า เมื่อการคิดภาษีเยี่ยงนี้ ขึ้นภาษีแต่ละครั้ง เบียร์เกรดสูงมีราคาแพงขึ้นมาก...เบียร์เกรดต่ำกว่ามีราคาแพงขึ้นไม่มากเท่า

การขึ้นภาษีเลยเป็นเครื่องมือ ผลักให้คนที่ดื่มเบียร์เกรดสูงหันไปดื่มเบียร์เกรดต่ำมากขึ้น

เป็นที่รู้กันดี เบียร์เกรดสูงดีกรีต่ำ...เบียร์เกรดต่ำดีกรีสูง

คนไทยเลิกดื่มของเมาดีกรีต่ำ...คนหันไปดื่มของเมาดีกรีสูงมากขึ้น ด้วยเหตุผลนี้เอง การขึ้นภาษีจึงไม่ช่วยให้อัตราการดื่มของคนไทย มีแต่สนับสนุนให้เมามากขึ้น

เพราะการวัดอัตราการดื่มตามมาตรฐานสากล ไม่ได้นับกันเป็นลิตรเป็นขวด...แต่นับกันที่ปริมาณดีกรี

เนื่องจาก ดีกรียิ่งมาก ความเสียหายจากการดื่มจะรุนแรงตามจำนวนดีกรี... ด้วยเหตุนี้ประเทศที่เจริญแล้วหลายประเทศหันมาเก็บภาษีตามปริมาณแอลกอฮอล์

**ของเมาดีกรีแรง-จ่ายภาษีแพง ดีกรีต่ำ-จ่ายภาษีต่ำ...เลยทำให้ สถิติการดื่มของประเทศเหล่านั้นลดลง**

แน่นอนย่อมมีค่าหักทวง ประเทศไทยมีการเก็บภาษีคิดตามปริมาณดีกรีเหมือนกัน...แต่ทำไมขึ้นภาษีแล้ว คนไทยยังดื่มกันมากขึ้น

"ประเทศไทยใช้ภาษี 2 แบบ คือ คิดตามมูลค่า กับคิดตามปริมาณดีกรี คิดคำนวณแล้วอย่างไรได้ภาษีมากกว่า ให้ใช้ภาษีอย่างนั้นในการจัดเก็บ เรา คิดภาษี 2 แบบก็จริง แต่ในทางปฏิบัติจริงแล้ว ภาษีคิดตามปริมาณดีกรีแอลกอฮอล์แทบไม่ได้ใช้เลย เพราะเรามีวิธีคิดภาษีแบบพิลึกพิลั่น"

**ดร.พงษ์ศักดิ์** ขยายความพิลึกพิลั่น การคิดภาษี 2 แบบ มีวิธีการคิดที่ไม่เหมือนกัน...ภาษีคิดตามปริมาณดีกรีแอลกอฮอล์ คิดคำนวณแบบปกติ (ที่มนุษย์ทั่วไปฟังทำกัน)

สุราขวดหนึ่งมีดีกรี คิดภาษีสรรพสามิต "ตามดีกรี" ได้เงินเท่าไร จ่ายภาษีเท่านั้น เป็นอันจบ แต่ภาษีคิดตามมูลค่า...คิดแบบฝังใน หรือคิดภาษี 2 เด้ง



ยกตัวอย่าง สุราราคาดันทุน 100 บาท อัตราภาษีคิดตามมูลค่า 50%...ถ้าคิดแบบดั้งเดิมจะต้องจ่ายภาษีแค่ 50 บาท แต่ นี่คิด 2 เด้ง...ดั้งเดิมคิดภาษีได้เท่าไรเอามาบวกกรรมฝังในเป็นราคาดันทุนใหม่ เพื่อคำนวณภาษีที่ต้องจ่ายจริง  $100+50=150$  คิดภาษีเด้งที่สอง อัตราเท่าเดิม 50%

**เหล่า 100 บาท ภาษี 50% ที่เข้าใจกันว่าเสียภาษี 50 บาท...ในทางปฏิบัติจริงแล้ว ต้องจ่ายภาษี 75 บาท** " คิดภาษีอย่างนี้ คนส่วนใหญ่รู้สึกเห็นดีเห็นงามด้วย รัฐได้ภาษีเยอะ คิดภาษีแพงๆ คนจะได้กินเหล้าหน่อยลง แต่จริงๆ แล้วมันไม่ได้เป็นอย่างนั้นเลย ทุกอย่างตรงกันข้ามหมด รัฐ

ได้ภาษี คนยิ่งดื่มมากขึ้น"

เพราะการคิด ภาษีที่ไม่เหมือนกัน คิดยังไงภาษีมูลค่าคิด 2 เด้งยอมได้เงินภาษีมากกว่า...ภาษีคิดตามปริมาณดีกรีแอลกอฮอล์มีก็เหมือน ไม่มี

ผลที่ตามมา...ทุกวันนี้เลยมีเหล้าเบียร์ยี่ห้อใหม่ออกมามากมาย...ออกยี่ห้อใหม่มาเพื่อจะได้সাငြာငြာငြာ  
ให้ต่ำกว่าความเป็นจริง

เพื่อจะได้เสียภาษีถูก...ที่บอกว่ารัฐจะได้ภาษีมากเลยกลายเป็นได้น้อย

ส่วน เหล้าแพงๆ เสียภาษีแพง ค่อยๆทยอยหายจากตลาดถูกกฎหมายเข้าตลาดสินค้าหนีภาษีมากขึ้น...ภาษีที่รัฐเคย ได้เป็นกอบเป็นกำจากเหล้าประเภทนี้ ก็เลยหายไปอีกทาง ทางการเมืองวิจัยชิ้นนี้พบว่า ปีหนึ่งมีสุราราคาแพงหนีภาษีถูกลักลอบเข้าไทยปีละประมาณ 10 ล้านลิตร

ถ้าจะแก้ปัญหาค่าความพิกลพิการของภาษีให้ได้ผล ดร.พงษ์ศักดิ์ แนะนำ วิธีที่ทำได้ง่าย และเร็วที่สุด มีอยู่ด้วยกัน 2 วิธี

วิธี แรก เพื่อให้การคิดภาษีตามปริมาณดีกรีแอลกอฮอล์ใช้ได้ผลในการลดการดื่มของคนไทย รัฐบาลควรมีวิธีออกเป็นพระราชกำหนด ประกาศขึ้นเพดานภาษีคิดตามปริมาณให้สูงขึ้น จากดีกรีละ 1 บาท เพิ่มเป็นดีกรีละ 7 บาท หรือ 700 บาทต่อปริมาณหนึ่งลิตร แห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์

วิธีนี้ เสียเวลาแค่ 1 คืน ก็สามารถออกเป็น พ.ร.ก.ประกาศใช้ได้เลย

**วิธีที่สอง ใช้อัตราภาษีที่เสมือนแบบคิดจากปริมาณดีกรีแอลกอฮอล์**

วิธีนี้ง่ายเข้าไปอีก ไม่ต้องถึงขั้นออกเป็น พ.ร.ก. และไม่ต้องนำเรื่องขอความเห็นชอบจากสภา

ง่ายๆแค่ใช้อำนาจรัฐมนตรีออกเป็นประกาศกระทรวง...ประกาศราคาดันทุนสุราใหม่

**สุราประเภทเดียวกัน "ใช้ราคาดันทุนกลางเดียว" เป็นฐานในการคำนวณภาษี**

เพื่อ ตัดปัญหาการসাငြာငြာငြာต่ำกว่าความเป็นจริง วิธีนี้ไม่เพียงทำให้รัฐได้ภาษีเพิ่มขึ้นอีกหลายหมื่นล้าน...จากการทำให้ สุราอ่างราคาดันทุนต่ำ แต่มียอดจำหน่ายสูง ต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น

วิธีนี้ยังช่วยลดการดื่มได้ผล เพราะเหล้าถูกจะโมเมอ่างเสียภาษีถูกไม่ได้ อีกต่อไป

ขึ้น ภาษีไปเท่าไร จ่ายภาษีเพิ่มขึ้นเท่านั้น...เหล่าแพงขึ้นเท่ากัน คนไทยจะหนีไปดื่มของที่ขึ้นราคาน้อยกว่าไม่ได้ มัดมือชกให้ลดดื่มสถานเดียว

แต่ เรื่องง่ายๆแบบนี้ สำหรับประเทศไทยมักจะกลายเป็นเรื่องยาก...ถ้ายังมีเจ้าของและนอมินีเหล่าโรง มานั่งเป็นรัฐมนตรีในรัฐบาลได้ทุกยุคทุกสมัย

ที่ผ่านมาเลยทำให้การขึ้นภาษีน้ำมันง่ายกว่าขึ้นภาษีเหล้า...บทพิสูจน์ชัด รัฐบาลไหนๆก็ถูกจ้างโรงเหล้า.